

Poslední úklid

1.

Když se vrátila z práce a řekla, že má rakovinu žaludku, přeslechl to. Seděl v obýváku, nohy natažené na křesle, v hlasitě puštěné televizi fotbal. Byla za jeho zády, promluvila nezvykle tiše. Neslyšel ani zvuk klíče v zámku, který ho obvykle dostával do střeHU. Nepamatoval si, že byla u lékaře. Stesky na její zdraví slýchal denně.

„Karle, tobě to je jedno?“ zeptala se ho, když obešla křeslo a postavila se mezi něj a televizi.

A je po klidu, pomyslel si. Zvedl s otráveným výrazem hlavu. Uviděl bledý, strhaný obličej a uplakané oči. Zloba, na kterou byl v posledních letech zvyklý, nikde. Zaskočilo ho to. Nechystala se ho kárat, vyčítat, žádná obvyklá hysterická scéna. Zdála se upřímně zoufalá. Nechápal, co se děje. Přiznat, že vůbec nevnímal, co říkala, nechtěl.

„Ale samozřejmě, že mi to není jedno, můžeme si o tom v klidu popovídat,“ řekl a dal si výjimečně záležet, aby z jeho hlasu byl znát zájem.

„O čem si chceš povídat? Jak se zapíná pračka?“ vykřikla.

Mlčel. Nevěděl, co říct.

„Žehlit si nebudeš, stačí přece všechno vyvěsit. A na oběd si v sobotu a neděli zajdeš do hospody. Vlastně máš štěstí, že ti odejdu, beztak jsi o tom snil,“ vzlykala.

Pláč ho vždycky obměkčil. Když viděl její slzy, měl dokonce pocit, že k ní ještě stále něco cítí. Měl ty chvíle skoro rád. Ona plakala, ale pro něho to byly čím dál vzácnější momenty, kdy se mu zdálo, že je všechno v pořádku. Že žije s někým, kdo je mu blízký, s kým prožívá jeho trápení.

Jenže tenkrát ho její poslední věta zmátla.

„Někoho jsi si našla? Máš recht, z toho se nezhroutím,“ poznamenal možná o trochu lhostejněji, než cítil.

Sedla si, nebo spíše žuchla na koberec. Když sklopila hlavu, skryla ji do dlaní a předklonila se, Karel opět viděl na televizi. Hlas komentátora zápasu fotbalové ligy se však mísil s jejím hlasitým štkáním.

Podíval se na ni podrážděně. Vždycky nesnášel, když kvůli hluku neslyšel komentář. Potom vstal, ztlumil zvuk a skončil s předstíráním, že je v obraze.

„Promiň, asi jsem něco důležitého přeslechl. Co se vlastně děje?“

Nic. Žádná odpověď. Možná nepochopila. Nebo pochopila a už nechtěla odpovédět. Klekl si k ní a objal ji. Odtáhla se.

„Nech mě,“ zakřičela hystericky. Zkusil ji obejmout znovu. A zas. Ještě několikrát ho zoufale odstrčila.

Když v jeho náručí doplakala, věděl všechno. Doktoři ji chtějí operovat.

Když se zeptala, jakou má šanci, neodpověděli. Když chtěla vědět, kdy zemře, mlčeli a uhýbali pohledem. V té době neznala ve městě nikoho, kdo by rakovinu přežil. Držel ji v náručí, hladil po tváři a utíral její a nakonec i svoje oči. Když si všimla, že i on pláče, přitiskla se k němu jako kdysi. Jako

před dvaceti lety v altánu na okraji parku při průtrži mračen. Jako ve sprše v tenisových šatnách, když na kurtech zůstali do večera sami. Možná ještě silněji. V té době to vždycky končilo milováním.

Tentokrát už ne. Za půl roku zemřela.

2.

Rozhlédl se po pokoji. Vínový kovral, na kterém byl vždycky vidět každý drobek či smítko, vypadal čistě. Na konferenčním stolku ležel pouze úhledně narovnaný malý ubrus a na něm ozdobný, nepoužívaný popelník. Ještě před luxováním stačil utřít prach. Měla by radost. Když ještě žila, občas s odporem vyluxoval, ale setřít prach ho ani nenapadlo. Nyní si navíc stačil uklidit veškeré oblečení, takže židle kolem jídelního stolu, kam si rád odkládal svoje košile nebo kalhoty, byly prázdné. Zmizely i noviny, knihy a zapomenuté skleničky či šálky od kávy. Takhle naklizen neměl, ani když byly obě dcery přes týden na kolejích a zůstali v bytě sami.

Až přijdou nyní, musí být vše v pořádku.

Polknul na sucho. Žízeň. Pořád stejná, teď, jako před lety. Od chvíle, kdy začal s úklidem, otevíral ledničku a pil snad každých patnáct minut. Pijte jen sodovku, nebo neslazenou minerálku, říkal mu doktor.

Aspoň v duchu zvedl otevřenou láhev piva, zaklonil hlavu a hrdlem se mu prohnal proud hořké tekutiny. Cítil tu známou chuť, pěnu na jazyku, hladí jeho horní patro, uklidňuje. Až do dna.

Vypít láhev piva na ex byla pro něj hračka. I několik za sebou. V den, kdy žena v okresní nemocnici umírala, takhle vypil všechny. Dvacet čtyři lahví. Našli ho druhý den kolem poledne ležet na trávě opuštěného fotbalového hřiště, prázdnou basu vedle brankové tyče.

To ráno svítilo slunce a kolem něj tančily jiné ženy. Nádherné, nahé a bledé. Měly odhalená bílá ňadra, ale klín si zakrývaly. Některé jen rukou, jiné láhvemi, které měly v rukou.

Bylo mu krásně.

Teď, když je vyléčen, se ženy v jeho představách nestydí. Mají pořád nádherná těla, jakých se nikdy ani nedotkl, ale už nic neskrývají. Leží na zádech přímo uprostřed stolů, na kterých stojí vrchovatě natočené půllitry. Jejich pěna je ještě bělejší než vnitřní strany stehů těch krásných žen a vedle nich jsou i čerstvě odzátkované pivní lahve a panáky zelené, které usměvavý číšník staví na jejich hladká břicha. Jen je uchopit, přiložit k ústům, přivonět a pak pít a líbat, ochutnávat a sát, zalknout se jimi. Jenže ony sice nabízejí všechno, ale nedávají nic. Jen bolest.

Střízlivost je jeho trest.

Věčná krutá střízlivost spolu s nepodmíněným odsouzením k práci úředníka městského národního výboru. Od pondělí do pátku přesně v sedm hodin za stolem v místnosti s umakartovým nábytkem a podobiznou Gustava Husáka. Osm hodin předstírání práce a zpátky domů. Dřív se kamarádil s půlkou

města, chodil na fotbal, hrál tenis, který se jako kluk z takzvané dobré maloměstské rodiny naučil. Dnes sedí doma. Není otravnějšího tvora, než vyléčený alkoholik. Po každém sportu se chodí na pivo. Nevydržel by. Znovu se napil vody ze skleněné láhve a vrátil ji do ledničky.

Rozhlédl se po kuchyni. Jeho žena v ní strávila polovinu života. To byl její svět. Vůbec ho nechápal. Toužila po nové kuchyňské lince, mnohokrát se mu snažila ukázat nábytek, který by podle ní mohli koupit a nahradit hrůzu, která by spolehlivě zapadla do jeho kanceláře na úradě, v jakémisi socialistickém nábytkářském časopise. Máloco ho dokázalo spolehlivěji otrávit. Vlastně vždycky chtěla všechno jinak, než on. Říkala mu, že je jen ochlasta, jehož jediný životní úspěch bylo zplození dvou dcer. Vždycky sám sebe omlouval, že pije kvůli ní. Když se týden po její smrti přihlašoval na léčení, bylo to taky kvůli ní.

S dcerami se viděl jen na pohřbu. Plakaly a nenáviděly ho.

Několik dní do nástupu do léčebny vydržel nepít. Stejně tak během šesti měsíců, které kúra trvala. Oběma dcerám za tu dobu napsal několik dopisů. Nesnažil se v nich omlouvat, nic nevysvětloval, věděl, že je to zbytečné. Neozvaly se mu. Chtěl jim zatelefonovat, ale neměl kam. V práci se před ním zapíraly, doma neměly telefon. Stejně jim ještě několikrát napsal. Začal je prosit. Psal jim znovu a znovu svoji adresu a telefon, přesto, že oboje samozřejmě znaly. Nic. Už rok je neviděl, nemluvil s nimi. Nemluvil už vlastně s nikým.

Podíval se na černý, už i na konci osmdesátých let nmoderní telefonní přístroj s kulatým číselníkem, který stál na kraji kuchyňského stolu. Měl jsem ho odhlásit, pomyslel si. Nikdo mu nevolal už dlouhé měsíce, v telefonním seznamu vždycky chyběl, stejně tak se ho ani nedotkl on. A teď už nebude vůbec třeba. Jen budou schránku zbytečně plnit složenky.

Zvedl se unaveně ze židle, prošel pomalu klátivým krokem kuchyní i předsíní a otevřel dveře do komory. Na zdi v pravé straně tmavé místnosti nahmátl po paměti vypínač a otočil jím.

Visela v levém zadním rohu. Udělal krok, aby se jí mohl dotknout. Pohladil odřenou pažbu, setřel prach z jedné ze dvou spojených hlavni, takže na tmavém kovu zůstala stopa po nyní zašpiněné hraně jeho palce. Děda byl myslivec, i jeho otec občas do lesů, kterými je město obklopeno, chodil. To byl ještě malý kluk. Dvakrát ho táta vzal sebou na posed. Byla mu zima a když táta jedinkrát vystřelil, hrozně se lekl. Vícekrát už nešel.

Dnes už není malý. Ale to nebude ten pravý důvod, proč se nelekne.

Pak se usmál. Už ví, co udělá. Až se projde na hřiště, kde jeho branka pořád stojí, staví se v parku i na hřbitově, zajde do hospody. Poslední večer už si může dělat, co chce. Všechno pak půjde líp.

Spokojeně uložil zbraň na své místo a šel se oblékat.

Zvonění telefonu se ozvalo, když už měl na sobě kabát a bral za kliku u dveří. Pár vteřin se nehýbal a poslouchal. Jeho číslo znali jen v léčebně, jenže

proč by mu najednou po těch letech, navíc navečer, volali? A pak už ho měly jen ony.

Rozeběhl se zpět. Na pečlivě vyluxovaný koberec přitom z jeho zimních bot odpadávaly kusy vyschlého bláta. U kuchyňského stolu se na vteřinu zastavil a nadechl.

Poté zaprášené, při každém zadrnčení jemně vibrující sluchátko zvedl.

KONEC